12/04/2019

Η Άλωση της Πόλης από τους Σταυροφόρους το 1204

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

Ενώ τονίζεται η 29η Μαΐου 1453 ως το τέλος της χιλιόχρονης αυτοκρατορίας μας, το κυριότερο γεγονός που κλόνισε την ύπαρξή της ανεπανόρθωτα, και οδήγησε στον οριστικό τερματισμό της υλικής και οικονομικής υπεροχής του κράτους μας σε όλη την Ευρώπη, και τελικά στο 1453, δηλαδή η καταστροφή της Ρωμανίας από τη Δύση, με την Άλωση της Νέας Ρώμης/Κωνσταντινούπολης την 12η Απριλίου 1204 από τους Σταυροφόρους, αποσιωπάται ή δεν του δίνεται η πρέπουσα σημασία. Θα έλεγε κανείς, ότι επειδή ο προσανατολισμός του νεοελληνικού κράτους ήταν προς τη Δύση, οι ηγέτες του σκέφτηκαν ότι αυτός ο προσανατολισμός συνεπάγεται απαραίτητα και τη λήθη της ιστορίας, τη λήθη του γεγονότος ότι εξαιτίας της Άλωσης του 1204 Η Ρωμηοσύνη στάθηκε αδύναμη να αντιμετωπίσει τους Τούρκους. Με άλλα λόγια, η Άλωση του 1204 οδήγησε στα 400-600 χρόνια Τουρκοκρατίας, αλλά αυτό το συμπέρασμα απωθήθηκε, πιθανότατα λόγω του ιδεολογικού προσανατολισμού της ηγετικής τάξης του Ελληνικού κράτους. Είναι σήμερα γενικά παραδεκτό, πως αυτή ήταν η αιτία της επικράτησης των Τούρκων στη Μικρά Ασία και τα Βαλκάνια. Ένα Ρωμαίικο Κράτος που δεν θα είχε υποστεί την Άλωση του 1204, πιθανότατα θα ανέκαμπτε, όπως είχε κάνει πολλές φορές στο παρελθόν άλλωστε, και θα αντιμετώπιζε τους Τούρκους

νικηφόρα, όπως και τους Άραβες. Αλλα αυτή η ευκαιρία δεν δόθηκε στην ρωμηοσύνη

Η ευκαιρία να χτυπηθεί η Ρωμηοσύνη, δεν άργησε να δοθεί στους Φραγκολατίνους. Ήδη από τον 12 αι πολλές δεκάδες χιλιάδες από αυτούς υπήρχαν στην Κωνσταντινούπολη. Απολάμβαναν προνόμια και ήταν προκλητικοί προς τους Ρωμηούς της Κωνσταντινούπολης. Ο αυτοκράτορας Αλέξιος Α’ Κομνηνός παραχώρησε το 1082 υπέρμετρα δικαιώματα που τους έκαναν μισητούς στους Ρωμαίους. Ο Ιωάννης ο Β’ έκανε κάποιες προσπάθειες ώστε θα θέσει τέλος στα προνόμια αυτά. Αλλά η ενέργεια του αυτή, είχε ως αποτέλεσμα εχθροπραξίες από μέρους τους τόσο στο Αιγαίο, όσο και στο Ιόνιο και την Αδριατική. Αναγκάστηκε, ο αυτοκράτορας να ξαναδώσει πίσω τα προνόμια, όταν ο στόλος των Βενετών κινήθηκε εχθρικά προς τα εδάφη της Ρωμανίας. Οι Λατίνοι. είχαν αλλοιώσει πολλές πλευρές της δημόσιας ζωής και οικονομικά διείσδυαν στον εμπορικό/επαγγελματικό ιστό συμβάλλοντας στην παρακμή της αυτοκρατορίας. Η Ρωμαϊκή οικονομία, πλέον ήταν υποχείριο της δύσης.

Ο λαός της Ρωμηοσύνης, αντιστάθηκε στις προκλήσεις τους, με μεγάλες εξεγέρσεις, οι οποίες βάφτηκαν με αίμα. Τον Μάιο του 1182, έγινε η πρώτη εξέγερση κατά των Λατίνων. Μια επανάσταση που χαρακτηρίστηκε από σφαγές και εξανδραποδισμούς. Κάτω από την πίεση της κατάστασης ο Ανδρόνικος ο Α’ αναγκάστηκε να υιοθετήσει την αντιλατινική πολιτική. Όπως είναι φυσικό, οι Λατίνοι αντέδρασαν κατά της Ρωμανίας. Η επεκτατική πολιτική τους εκφράστηκε με την επίθεση των Ούγγρων στη βαλκανική το 1183 καθώς και με την επίθεση των Νορμανδών κατά των Ρωμαϊκών εδαφών το 1185, με αποτέλεσμα την άλωση της Θεσσαλονίκης. Ακολούθησε νέα επανάσταση του δυσαρεστημένου από τα γεγονότα λαού στη την οποία σφαγιάστηκε ο Ανδρόνικος.

Αυτοκράτορας έγινε ο Ισαάκιος ο Β΄ ο Άγγελος. Δυστυχώς, εκείνη την περίοδο, η Ρωμανία έπασχε από ελλιπή ηγεσία Οι Άγγελοι ήταν ίσως η χειρότερη δυναστεία! Ο Παπαρρηγόπουλος λέει (Δ΄ Β 237): “η ολεθρία των Αγγέλων γενεά”. ο Ισαάκιος προσπάθησε να έρθει σε συνεννόηση με τους Λατίνους και να τους παραχωρήσει ξανά, ευνοϊκή μεταχείριση. Το 1187 επαναφέρει τα προνόμια των Βενετών, οι οποίοι έχουν πλέον την υποχρέωση να μην συνάπτουν συμμαχίες ενάντια στην Αυτοκρατορία. Το 1195 ανατρέπεται ο Ισαακιος από τον Αδελφό του Αλέξιο Γ’ , πράγμα το οποίο κάνει τους Βενετούς σκεπτικούς, αν και τα προνόμια τους ανανεώνονται.

Ο Πάπας Ιννοκέντιος ο Γ’ ήταν ο πνευματικός πατέρας της 4ης Σταυροφορίας. Υπήρχε σε αυτήν ένα ανάμεικτο πνεύμα αρρωστημένης θρησκευτικότητας και «ιπποτικής» ιδεολογίας. Έστειλε τους Λατίνους ιεροκήρυκες να προωθήσουν την

υπόθεση του ιερού πολέμου στην Δυτική Ευρώπη. την κήρυξη του ιερού πολέμου. Ο Θεοβάλδος ο Γ΄., κόμης της Καμπανίας, κήρυξε τελικά τον (ανίερο) πόλεμο. Οι Σταυροφόροι "Ήταν ένα περίεργο ανακάτωμα από ευσεβείς και θρήσκους άνδρες, αλλά και από αποβράσματα της κοινωνίας, από ανθρώπους, δηλαδή, που ήταν ικανοί για κάθε έγκλημα" [Παντίτ Νεχρού "Παγκόσμιος Ιστορία", επιστολή 62α]. Μυριάδες λαού έσπευσαν στο κάλεσμα των κηρύκων της Σταυροφορίας. Η θρησκευτικότητα ήταν πρόσχημα και επικάλυψη της κατάκτησης. Οι ελευθερωτές των Αγίων Τόπων έγιναν κατακτητές της Ανατολής, κοσμικοί και πνευματικοί αφέντες και δυνάστες. Το φεουδαρχικό κλίμα της Φράγκικης Δύσης μεταφυτεύτηκε στην Ανατολή.

Το συμβούλιο που αποτελείτο από τους Φεουδάρχες οι οποίοι λάμβαναν μέρος στην σταυροφορία αποφάσισε πως η συγκέντρωση θα γινόταν στην Βενετία και κατόπιν θα κατευθύνονταν είτε στην Συρία, είτε στην Αίγυπτο. Οι σταυροφόροι έπασχαν τόσο από πλευράς οργάνωσης και εξοπλισμού, όσο και στα οικονομικά. Γι' αυτό συνάψανε συμφωνία με τους Βενετούς, με την οποία θα παρείχετο τροφή και υποστήριξη, έναντι 85.000 μάρκων. Επίσης προσέφεραν και τα μισά εδάφη που θα κατακτούσαν οι σταυροφόροι. Οι περισσότεροι έφτασαν το 1202, αργοπορημένα στην Βενετία. Η οργάνωση, ο εξοπλισμός και τα οικονομικά τους ήταν σε άθλια κατάσταση. Μια και δεν μπορούσαν να τηρήσουν τις υποχρεώσεις τους, οι σταυροφόροι αναγκάστηκαν να βοηθήσουν τους Βενετούς χτυπώντας εχθρικές πόλεις, ως «πληρωμή». Κατέστρεψαν και λεηλάτησαν την πόλη Ζάρα.

Ο Βολταίρος έλεγε ότι η "Αγία Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία του Γερμανικού Έθνους" δεν ήταν ούτε αγία, ούτε ρωμαϊκή ούτε καν αυτοκρατορία! Η Βενετική "Serenissima Repubblica" (Γαληνότατη Δημοκρατία) κατ' αναλογία , ούτε γαλήνια, ούτε και Δημοκρατία ήταν. Ήταν ένα κράτος βαθιά ιμπεριαλιστικό, πλουτοκρατικό, αποικιοκρατικό και ρατσιστικό / αριστοκρατικό. Το Βενετικό κράτος ήταν «εμπορικό». Βεβαίως, δεν γνωρίζουμε αν το να είσαι κλέπτης και κλεπταποδόχος είναι «εμπόριο». Ο Φράγκος σταυροφόρος εντυπωσίασε, κλέβοντας και διαλύοντας την Ρωμηοσύνη. Δεν είναι μόνο τα «ελγίνεια» μάρμαρα που ξέρουμε όλοι. Όποιος έχει επισκεφθεί την Ιταλία, θαυμάζει, τα τέσσερα χάλκινα άλογα που κοσμούν τον εξώστη του ναού, τα οποία κάποτε στόλιζαν τον Ιππόδρομο της Κωνσταντινούπολης! Ακόμα και η βαριά μεγαλοπρεπής χαλύβδινη πόρτα του ναού, κάποτε κοσμούσε την Αγία Σοφία! Η Βενετία, ξεκίνησε ως μία καθαρά Ρωμαίικη πόλη, αλλά τελικά κατάληξε να αλωθεί πολιτισμικά από τους Φράγκους και να γίνει και αυτή Φραγκική. Αυτό συνέβη, κυρίως, μετά την κατάληψη του Πατριαρχείου Ρώμης από τους Φράγκους. Για παράδειγμα, ως τον 10ο αιώνα τα δημόσια έγγραφα της Βενετίας άνοιγαν με το όνομα του Ρωμαίου αυτοκράτορα. Στα τέλη του 12ου αιώνα όλοι οι Δόγηδες έφεραν τίτλους Ρωμηών

αυλικών αξιωματούχων. Το σύστημα χρονολόγησης των εγγράφων παρέμεινε Ρωμαϊκό και συνέχισε να χρησιμοποιεί το μεσαιωνικό Index, ενώ ως την ενθρόνιση του τελευταίου βενετού Δόγη το 1789 το τελετουργικό ακολουθούσε αυστηρά τη Ρωμαίικη παράδοση. [GHERARDO ORTALLI, «Η Βενετία και τα ίχνη του Βυζαντίου», ΤΟ ΒΗΜΑ, 24-10-2004] Μόνο μετά το 1797, οπότε και εγκαθιδρύθηκε η «Γαληνότατη Δημοκρατία», η Βενετία απέταξε εντελώς τα σύμβολα της Ρωμαίικης αυτοκρατορίας.

Στην πόλη Ζάρα στην Αδριατική Ακτή, αρχές του 1203, οι σταυροφόροι δέχτηκαν τους αντιπροσώπους του Αλέξιου Δ΄ Αγγελου , υιού του εκθρονισμένου και τυφλωμένου Ισάκιου Β΄ Αγγελου,. Η αδελφή του Αλέξιου είχε παντρευτεί τον βασιλιά της Σουηβίας Φίλιππο. Ο Αλέξιος Δ΄ έχει χαρακτηριστεί ο «Εφιάλτης» της Ρωμανίας! Αυτός έφερε τους Λατίνους Σταυροφόρους στην Κωνσταντινούπολη. Ήθελε να αποκαταστήσει, στον θρόνο, τον πατέρα του Ισαάκιο. Συνεργάστηκε όμως, με τους εχθρούς της αυτοκρατορίας, για να πετύχει τον σκοπό του. Οι Σταυροφόροι δεν μπόρεσαν να αποφασίσουν, και απέπλευσαν προς Κέρκυρα, όπου ο Αλέξιος επανέλαβε τις προτάσεις του.

Σημαντικό ρόλο έπαιξε ο δόγης της Βενετίας Ερρίκος Δάνδολος, ο οποίος έτρεφε μίσος κατά των Ρωμηών. Ο Δάνδολος έγινε Δόγης όταν ήταν 85 ετών. Είχε τυφλωθεί στην Κωνσταντινούπολη, ενώ ήταν επικεφαλής μίας πρεσβείας των Βενετών στον Μανουήλ Α΄ Κομνηνό. Το 1171, ο αυτοκράτορας, έχοντας απηυδήσει από την “ανυπόφορη” συμπεριφορά των Βενετών εμπόρων, είχε συλλάβει μερικούς από αυτούς. Ο Δάνδολος θα έλθει, τότε, σε σύγκρουση με τον Μανουήλ Α΄ και σε μια συμπλοκή στην Πόλη, τραυματίστηκε και τυφλώθηκε, σύμφωνα με τον Στήβεν Ράνσιμαν. Έτσι, ο Δάνδολος μισούσε θανάσιμα τους Ρωμηούς και ανέμενε κάποια ευκαιρία, για ένα ξεκαθάρισμα λογαριασμών. Επόμενο ήταν να «αρπάξει την ευκαιρία» και να ασκήσει και αυτός επιρροή, ώστε η εκστρατεία να κατευθυνθεί προς την Νέα Ρώμη / Κωνσταντινούπολη.

Τον Μάιο του 1203 ο στόλος των σταυροφόρων έφυγε από την Κέρκυρα και έφθασε στην Βασιλεύουσα τον Ιούνιο. Ο ιππότης Γοδεφρείδος Βιλλεαρδουΐνος, που μετείχε ο ίδιος στη Σταυροφορία, έκπληκτος και αυτός, έγραψε χρονογραφία («Χρονικό της Κατάκτησης της Κωνσταντινούπολης») που δίνει σαφή εικόνα των εντυπώσεων, σχετικά με το μέγεθος του ρωμαϊκού πολιτισμού, που αντίκρισαν οι στρατιώτες:

Παράγραφος 128.: «Τώρα μπορείτε να μάθετε πως κοίταζαν επίμονα την Κωνσταντινούπολη εκείνοι που δεν την είχαν δει ποτέ [σ.σ.: αναφέρεται στην στιγμή όπου τα δυτικά στρατεύματα πρωτοαντίκρισαν την Πόλη, 24 Ιουνίου 1203]. Γιατί δεν μπορούσαν καθόλου να σκεφτούν πως μπορεί να υπάρχει σε όλο τον

κόσμο μια τόσο ΠΛΟΥΣΙΑ πόλη, όταν είδαν αυτά τα ψηλά της τείχη και τους ΠΛΟΥΣΙΟΥΣ πύργους κι αυτά τα ΠΛΟΥΣΙΑ παλάτια με τις ψηλές εκκλησίες, που ήταν τόσες πολλές που κανείς δεν θα το πίστευε αν δε το έβλεπε με τα μάτια του, και ακόμα το μήκος της πόλης που κυβερνούσε τις υπόλοιπες. Και μάθετε πως δεν υπήρξε άνθρωπος, άνθρωπος τόσο ασυγκίνητος, που να μην ανατριχιάσει. Κι αυτό δεν ήταν καθόλου περίεργο, γιατί ποτέ δεν ανέλαβαν άνθρωποι μια τόσο μεγάλη επιχείρηση από τότε που χτίστηκε ο κόσμος.»

Τρομοκρατημένος ο σφετεριστής αυτοκράτορας Αλέξιος Γ΄ διέφυγε στην Θράκη παίρνοντας μαζί του το κρατικό θησαυροφυλάκιο. Με την βοήθεια των Φράγκων που παρέμειναν έξω από την πόλη, ο τυφλωμένος πρώην αυτοκράτορας Ισαάκιος Β΄ Άγγελος αποκαταστάθηκε στον θρόνο του. Συναυτοκράτορας έγινε ο υιός του Αλέξιος Δ΄ Άγγελος. Ο Ισαάκιος επικύρωσε με χρυσόβουλλο όλες τις υποχρεώσεις που είχε αναλάβει απέναντι στους Σταυροφόρους ο Αλέξιος ο Δ΄. Η βασιλεία τους, όμως, δεν κράτησε πολύ.

Ο λαός αντέδρασε στην υποδούλωση στους δυτικούς, που ήταν εμφανής και ξέσπασε επανάσταση. Την αγανάκτηση του πληθυσμού προκάλεσαν η επιβολή βαριάς φορολογίας και η ληστρική συμπεριφορά των σταυροφόρων. Η επανάσταση είχε ως αποτέλεσμα ο Αλέξιος Δ’ να χάσει τόσο το στέμμα, όσο και την ίδια τη ζωή του. Στο θρόνο ανέβηκε ο γαμπρός του Αλέξιου Γ’, Αλέξιος Ε’ Δούκας Μούρτζουφλος τον Ιανουάριο του 1204. Οι σταυροφόροι εκμεταλλεύθηκαν την ευκαιρία και αποφάσισαν να επέμβουν, αυτή τη φορά όμως για να τοποθετήσουν όχι μια Ρωμαίικη κυβέρνηση, αλλά μια δική τους. Με εισήγηση του δόγη της Βενετίας Δάνδολου υπέγραψαν μπροστά στα τείχη της Κωνσταντινούπολης συμφωνία διανομής των εδαφών της Ρωμανίας (Partitio Romaniae) και άρχισαν την πολιορκία της πόλης που έπεσε στα χέρια τους στις 13 Απριλίου 1204. Η ειρωνεία της τύχης είναι πως ο Δάνδολος πέθανε στην Κων/πολη και θάφτηκε στην Αγία Σοφία.

Η “βασιλίδα των πόλεων”, απόρθητη από την εποχή της ίδρυσής της υπέκυψε για πρώτη φορά στον εχθρό. Φοβερές λεηλασίες και σφαγές ακολούθησαν την άλωση της Πόλης. Κύριοι της Κωνσταντινούπολης οι σταυροφόροι και οι συνεργάτες τους Βενετοί επέβαλαν το δίκαιο του κατακτητή. Οι σφαγές και η λεηλασία των δημόσιων κτηρίων και των ιδιωτικών κατοικιών ξεπέρασαν κάθε προηγούμενο. Άπληστοι και ακόρεστοι οι ιππότες της Δύσης επέπεσαν πάνω στα θαυμαστά πλούτη και τους θησαυρούς που είχαν συγκεντρώσει αιώνες πολιτισμού στη Βασιλεύουσα. [«Η Δ’ Σταυροφορία και η πρώτη Άλωση της Κωνσταντινούπολης», Νίκος Γ.Μοσχονάς Ινστιτ. Βυζαντ. Ερευνών, ενθετο “Επτά Ημέρες” εφημ “Καθημερινή”, 1-11-98].

Ο Πάπας Ιννοκέντιος Γ’ (1198-1216), θα απειλήσει, δήθεν, τους Σταυροφόρους με αφορισμό, αλλά θα φροντίσει να λησμονήσει, εγκαίρως, την απειλή του. Μετά την καταστροφή της Βασιλεύουσας, θα γράψει προς τον αυτοκράτορα της Νίκαιας Θεόδωρο Λάσκαρη ότι «οι Λατίνοι υπήρξαν όργανο της Θείας Προνοίας, που τιμώρησε τους ‘Ελληνες για την άρνησί τους να δεχθούν την ηγεσία της Ρωμαϊκής Εκκλησίας» [Αρχιεπισκόπου πρ. Θυατείρων και Μ. Βρεταννίας Μεθοδίου Γ. Φούγια, Μητροπολίτου Πισιδίας, “’Ελληνες και Λατίνοι”, Α.Δ.Ε.Ε., Αθήνα , σ. 278,] Σε ολόκληρη την Δύση θα ψάλλουν ύμνους για να πανηγυρίσουν την πτώση της «μεγάλης ανίερης (profana) πόλεως».

Στη θέση του αυτοκράτορα τοποθετήθηκε νέα λατινική κυβέρνηση. Οι κληρονόμοι του Ρωμαϊκού θρόνου, από τις επαρχίες της αυτοκρατορίας, επρόκειτο να συνεχίσουν τους αγώνες, μέχρι την ανάκτησή της το 1261 από το Μιχαήλ Η’ Παλαιολόγο.

ΔΙΑΒΑΖΟΥΜΕ:

«Οι επιπτώσεις της Τέταρτης Σταυροφορίας επί του ευρωπαϊκού πολιτισμού υπήρξαν εξ ολοκλήρου καταστρεπτικές. Η λάμψη του ελληνικού πολιτισμού, την οποία το Βυζάντιο (σ.σ: διάβαζε Ρωμανία) συντηρούσε επί εν-νέα αιώνες μετά από την επιλογή της Κωνσταντινούπολης ως πρωτεύου-σας, έσβησε ξαφνικά... Το έγκλημα της Τέταρτης Σταυροφορίας παρέδω-σε την Κωνσταντινούπολη και τη Βαλκανική Χερσόνησο σε έξι αιώνες βαρβαρότητας... Προκειμένου να αντιληφθούμε την πλήρη σημασία της λατινικής κατάκτησης της Κωνσταντινούπολης, πρέπει να προσπαθήσουμε να συνειδητοποιήσουμε ποιος θα ήταν σήμερα ο πολιτισμός της Δυτικής Ευρώπης, αν η προ έξι αιώνων Ρωμανία δεν είχε καταστραφεί. Μπορεί κανείς να φανταστεί όχι μόνο τη Μαύρη Θάλασσα, τον Βόσπορο και τον Μαρμαρά να περιβάλλονται από προοδευτικά και πολιτισμένα έθνη. αλλά ακόμα και τα ανατολικά και νότια παράλια της Μεσογείου να έχουν

επι-στρέψει υπό μια καλή διακυβέρνηση και υπό μια θρησκεία η οποία δεν αποτελεί φραγμό στον πολιτισμό…» [σερ Έντουιν Πήαρς, «Η Άλωση της Κωνσταντινούπολης το 1204»]

Η λεηλασία και απογύμνωση της Κωνσταντινουπόλεως από όλα της τα πλούτη, δεν είχε όμοιο της. Όσοι τολμούσαν να αντισταθούν σφάζονταν επί τόπου. Δεν έμεινε παλάτι, αρχοντικό εκκλησία μεγάλη ή μικρή, μοναστήρι, χαμοκέλα, που να μην υποστεί φρικώδη λεηλασία. Ιδίως τους προσέλκυσε ο μυθικός πλούτος της Αγίας Σοφίας. Μπήκαν μέσα στον Ιερό Ναό με άλογα και μουλάρια που λέρωναν με τις κοπριές τους το μαρμάρινο δάπεδο. Και άρχισαν με φρενιτιώδη ταχύτητα να ξηλώνουν και να παίρνουν τα πάντα: από άγια δισκοπότηρα, ευαγγέλια, ιερά άμφια, άγιες εικόνες, την Αγία Τράπεζα, και το ασημένιο εικονοστάσιο του Τέμπλου, αφού προηγουμένος το έκαναν κομμάτια, μανουάλια, πολυκάνδηλα, μέχρι και κουρτίνες. Μάλιστα κατά τη διάρκεια της λεηλασίας μια Γαλλίδα πόρνη ανεβασμένη στον πατριαρχικό θρόνο χόρευε ασεμνα μισόγυμνη και τραγουδούσε. Ούτε οι τάφοι των Αυτοκρατόρων γλύτωσαν: συλήθηκαν όλοι, ενώ τα λείψανα πετάχτηκαν εδώ κι εκεί. π.χ. το πτώμα του Βασίλειου Β’ Μακεδόνα πετάχτηκε έξω και στα χέρια του τοποθέτησαν οι Φράγκοι μια φλογέρα –ειρωνικά -. Με αφορμή αυτό το γεγονός ο Παλαμάς έγραψε το ποίημα «η φλογέρα του βασιλιά».

Κυρίως όμως καταστράφηκαν αναρίθμητα έργα τέχνης. Τόσο της κλασσικής αρχαιότητας (π.χ. αγάλματα του Δια, του Απόλλωνα, των Διοσκούρων, το χάλκινο άγαλμα του Ηρακλή από τον Λύσσιπο τον Σικυώνιο, της Άρτεμης, της Ηρας, της Ελένης του Μενελάου κ.ά. που κοσμούσαν δρόμους, πλατείες και παλάτια της Βασιλεύουσας) όσο και της Ρωμαϊκής περιόδου, τα οποία κομμάτιαζαν για να αφαιρέσουν το χρυσό, το ασήμι και τους πολύτιμους λίθους, ενώ τα κατασκευασμένα από χαλκό τα έλυωναν στα καμίνια για να κόψουν νομίσματα. Τα αρχαία ελληνικά χειρόγραφα καίγονταν από τους σταυροφόρους, για να ψήσουν τα κρεατικά τους! Οι πιο φρικτοί από όλους ήταν οι Γάλλοι και οι Φλαμανδοί, ενώ αντιθέτως οι Βενετοί που ήταν εξοικειωμένοι με το Ρωμάϊκο πολιτισμό ήταν οι πλέον φιλεύσπλαχνοι έναντι των ηττημένων: Ήταν τέτοια η έκταση της καταστροφής που στο τέλος το άλλοτε περικαλλές άστυ, η Βασιλίδα των πόλεων της οικουμένης, που επί 9 αιώνες είχε συσσωρεύσει αμύθητα πλούτη, κατάντησε σκέτο κουφάρι!

Μεθυσμένοι από τη νίκη τους οι Φραγκοδυτικοί περιγελούσαν τους νικημένους, φορούσαν με γελοίο τρόπο τα ρούχα που τούς είχαν αρπάξει, τοποθετούσαν στα κεφάλια των αλόγων τους τις καλύπτρες και τα κοσμήματα των Ρωμηών. Άλλοι κρατούσαν αντί για σπαθί χαρτιά, μελανοδοχεία, και βιβλία, και περιφέρονταν στους δρόμους της Πόλης, παριστάνοντας τους λογίους. Το πιο τραγικό από όλα

ήταν όμως ότι ολόκληρος ο γυναικείος πληθυσμός της Κωνσταντινουπόλεως, αδιακρίτως ηλικίας ή ιδιότητας (μοναχές) υποβλήθηκε στην τρομερή διαδικασία του βιασμού. Τότε ακριβώς εσφάγησαν οι περισσότεροι από τους άρρενες κατοίκους: διότι στην προσπάθειά τους οι πατεράδες και οι σύζυγοι να διαφυλάξουν την τιμή των θυγατέρων και των συζύγων έπεσαν θύματα των αποχαλινωμένων Δυτικών. Βόγκηξε η Κωνσταντινούπολη από τον ατελείωτο βιασμό. Δεν περιγράφονται τα μαρτύρια που υπέστησαν οι κάτοικοι επί τρεις συνεχείς ημέρες, διότι τους βασάνιζαν απάνθρωπα για να τους αποκαλύψουν τα μέρη όπου είχαν κρύψει χρυσά και αργυρά νομίσματα και κυρίως τιμαλφή. Μόνο όταν κορέστηκε η δίψα τους για αρπαγή, αίμα και γενετήσιες απολαύσεις, ησύχασαν, αφού πρώτα τους τρόμαξε μια έκλειψη σελήνης. Κατόπιν συγκέντρωσαν όλη τη λεία και την έθεσαν υπό την φύλαξη των ευγενών.

Γράφει κι ο Νικήτας Χωνιάτης για την Άλωση της Πόλης:

«Κι έτσι, καθένας είχε πόνο, στα στενά θρήνος και κλάματα, στα τρίστρατα οδυρμοί, στους ναούς ολοφυρμοί, φωνές των ανδρών, κραυγές των γυναικών, απαγωγές, υποδουλώσεις, τραυματισμοί και βιασμοί σωμάτων. (..)Το ίδιο και στις πλατείες, και δεν υπήρχε μέρος ανεξερεύνητο που να δώσει άσυλο σε αυτούς. Χριστέ μου, τι θλίψη και φόβος υπήρχαν τότε στους ανθρώπους (…) Τέτοιες παρανομίες έκαναν οι στρατοί από τη Δύση εναντίον της κληρονομιάς του Χριστού, χωρίς να δείξουν σε κανένα φιλανθρωπία, αλλά γυμνώνοντάς τους όλους από χρήματα και κτήματα, από σπίτια και ρούχα. (…) και το πιο σημαντικό, αυτοί που πήραν το σταυρό στους ώμους και πολλές φορές ορκίστηκαν σε αυτόν και στα θεία λόγια ότι θα περάσουν δίχως να πειράξουν τις χώρες των Χριστιανών, χωρίς να κοιτάξουν αριστερά ή να εκκλίνουν προς τα δεξιά, αλλά θα οπλιστούν κατά των Σαρακηνών και να βάψουν τα ξίφη τους με το αίμα τους.(…) Οι δε Σαρακηνοί δεν έκαναν έτσι, και φέρθηκαν πολύ φιλάνθρωπα και ευγενικά όταν κυρίευσαν την Ιερουσαλήμ. Γιατί ούτε πείραξαν τις γυναίκες των Λατίνων, ούτε τον κενό τάφο του Χριστού έκαναν ομαδικό τάφο,(…) και αφήνοντας όλους να φύγουν με ένα ορισμένο αριθμό χρυσών νομισμάτων και από τον καθένα έπαιρναν μερικά πράγματα αφήνοντας τα υπόλοιπα στους κατόχους τους, ακόμα κι αν αυτά ήταν σαν την άμμο. Κι έτσι φέρθηκε το γένος που μάχονταν το Χριστό [σ.σ: οι Άραβες] προς τους αλλόπιστους Λατίνους, ούτε με ξίφος ούτε με φωτιά ούτε με λιμό ούτε με διωγμούς ούτε με άλλα δεινά. Σε εμάς όμως τα προκάλεσαν αυτά τα παραπάνω οι φιλόχριστοι και ομόδοξοι [σ.σ: οι Δυτικοί της Δ΄ Σταυροφορίας], όπως είπαμε με συντομία, αν και δεν είχαμε κάνει κάποιο αδίκημα»

Και βεβαίως , είναι φυσικό που οι Ρωμηοί ένοιωθαν απορία με το μέγεθος της καταστροφής, αφού, με τον πόλεμο με τους άραβες , ουδέποτε είχαν γνωρίσει

τέτοια κτηνωδία, τους φαινόταν ΑΔΙΑΝΟΗΤΟ πως άνθρωποι με πίστη στον Χριστό, ήταν δυνατόν να φέρονται έτσι. Σε αντίθεση με την γενικότερη έλλειψη ανεκτικότητας της Δύσης, στη Ρωμανία οι «μισαλλόδοξοι Ρωμηοί» (όπως αρέσκονται κάποιοι να αποκαλούν) είχαν κτίσει ήδη από τις αρχές του 8ου αιώνα στην Κωνσταντινούπολη τζαμί, για να προσεύχονται οι μουσουλμάνοι που περνούσαν από εκεί (π.χ. εμποροι), κι αργότερα έχτισαν και άλλα δύο. Ας μάς πει κανείς, πότε πρωτοχτίστηκε ισλαμικό τέμενος σε κράτος της Δυτικής Ευρώπης; Από τον 8ο αιώνα, οι Ρωμηοί δεν είχαν πρόβλημα να υπάρχει τζαμί στην πρωτεύουσα ενός χριστιανικού κράτους, το οποίο αντιμαχόταν τους Μουσουλμάνους και ήταν σε πόλεμο με αυτούς. Αν αυτό δε σημαίνει ανεκτικότητα, τότε τι σημαίνει, σε μια εποχή όπου οι Δυτικοί έκαναν Σταυροφορίες;

Διαβάζουμε, από την περιγραφή του Γοδεφρείδου Βιλλαρδουίνου, που συμμετείχε στη πολιορκία, στο “Χρονικό της Κατάκτησης της Κωνσταντινούπολης”:

247. “Εκείνη τη νύχτα [σ.σ: 12 προς 13 Απριλίου 1204], μπροστά στο στρατόπεδο του Βονιφάτιου του Μονφερατικού, δεν ξέρω ποιοι άνθρωποι, που φοβόντουσαν μην τους επιτεθούν οι Έλληνες, βάλανε φωτιά στο χώρο ανάμεσα σε αυτούς και στους Έλληνες. Και η πόλη άρχισε να αρπάζει φωτιά και να καίγεται πολύ άσχημα, και καιγόταν όλη εκείνη τη νύχτα και την άλλη μέρα μέχρι το απόγευμα. Και τούτη ήταν η τρίτη πυρκαγιά στην Κωνσταντινούπολη από τότε που ήρθανε οι Φράγκοι στην χώρα. Και υπήρχαν περισσότερα καμένα σπίτια από όσα υπήρχαν στις τρεις πιο μεγάλες πόλεις του βασιλείου της Γαλλίας.

248. Και τα λάφυρα ήταν τόσα πολλά που κανείς δεν ήξερε να πει πόσα, χρυσάφι, και ασήμι και σκεύη και πολύτιμα πετράδια και μετάξια και γούνινα φορέματα από γκρίζο σκίουρο και από ερμίνα, και όλα τα ακριβά πράγματα που βρέθηκαν ποτέ στη γη. Και δίνει βέβαιη μαρτυρία ο Γοδεφρίδος ο Μαρεσάλης της Καμπανίας, αληθινά και έχοντας σωστά τα λογικά του, πως από τότε που χτίστηκε ο κόσμος δεν πάρθηκαν τόσα λάφυρα από μια μόνο πόλη.

249. Ο μαρκήσιος Βονιφάτιος του Μονφερράτου προχώρησε κατά μήκος της ακτής προς το παλάτι του Βουκολέοντα. Και σαν έφτασε εκεί, του το παρέδωσαν, για να σώσουν τη ζωή τους, εκείνοι που ήταν μέσα. Εκει βρήκε τις περισσότερες από τις πιο σπουδαίες κυρίες όλου του κόσμου, που είχαν καταφύγει στο κάστρο. Εκεί βρισκόταν η αδελφή του βασιλιά της Γαλλίας, που ήταν κάποτε αυτοκράτειρα [Αγνή, κόρη του Λουδοβίκου Ζ΄], και η αδελφή του βασιλια της Ουγγαρίας που ήταν κι αυτή αυτοκρατειρα, και πολλές σπουδαίες κυρίες. Για το θησαυρό που βρισκόταν σε εκείνο το παλάτι, δε πρέπει καθόλου να μιλάμε. Γιατί υπήρχαν τόσα που δεν έχουν ούτε τέλος ούτε αριθμό.

251. Ο καθένας πήρε για να μείνει όποιο σπίτι ήθελε, και υπήρχαν πολλά. Και έπρεπε να δοξάσουν πολύ τον Κύριο Ημών, γιατί δεν είχαν πάνω από είκοσι χιλιάδες οπλισμένους ανθρώπους ανάμεσά τους και με τη βοήθεια του Θεού νίκησαν τετρακόσιες χιλιάδες ανθρώπους ή και περισσότερους, και μάλιστα μέσα στην πιο ισχυρή πόλη που υπήρξε σε όλον τον κόσμο, που ήταν μεγάλη πόλη, και η πιο καλά οχυρωμένη.

Όμως η λεηλασία και η άλωση, δεν σταμάτησε στο «1204». Η Φραγκικη αγνωμοσύνη και τάση προς την καταστροφή, συνεχίστηκαν και στους επόμενους αιώνες. Χαρακτηριστικό , είναι το εξής: Το 450 μ.Χ. ο Παρθενώνας μετατράπηκε σε χριστιανική εκκλησία αφιερωμένη στην Παναγία. Κατόπιν, το 1453, κάτω από την κυριαρχία των Τούρκων πλέον, εξελίχθηκε σε τζαμί. Το 1674, ο Γάλλος πρεσβευτής Μαρκήσιος του Nointel επισκεύτηκε την Αθήνα συνοδευόμενος από τον Jacques Carrey, ο οποίος έκανε κάποια σχέδια του Παρθενώνα. Στα σχέδια του Carrey φαίνεται ότι εκείνη την εποχή ο Παρθενώνας παρέμενε ακόμα άθικτος. Δεκατρία χρόνια αργότερα, το 1687, ο Βενετός στρατηγός Francesco Morosini πολιόρκησε την Ακρόπολη. Τη βομβάρδισε παρά το γεγονός ότι γνώριζε πως οι Τούρκοι τη χρησιμοποιούσαν ως πυριτιδαποθήκη. Από την έκρηξη που δημιουργήθηκε καταστράφηκε μεγάλο μέρος του Παρθενώνα.

Πηγή: www.impantokratoros.gr